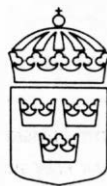

Redogörelse till riksdagen

1988/89:12

från svenska delegationen vid Europarådets
parlamentariska (rådgivande) församling rörande
församlingsmötena under tiden maj 1987 – januari
1988 (39:e sessionen)

Redog.
1988/89:12

Riksdagens Europarådsdelegation överlämnar bifogade redogörelse för de tre församlingsmötena i Strasbourg (maj 1987, oktober 1987 och januari 1988) som ägde rum under församlingens 39:e session. Till redogörelsen är fogad en förteckning över församlingens samtliga rekommendationer, resolutioner och andra beslut under samma tidrymd.

Stockholm den 13 oktober 1988

På delegationens vägnar

Stig Alemyr

Jan Palmstierna

Innehållsförteckning

Redog. 1988/89:12

1. Allmänt om församlingens arbete	3
2. Den svenska representationen	4
3. Politiska frågor och frågor som berör europeiska icke-medlemsländer	6
4. Ekonomiska frågor	8
5. Sociala frågor–hälsovård	10
6. Juridiska frågor	11
7. Kulturoch utbildning	11
8. Vetenskap, teknologi, miljö, kommunala myndigheter	12
9. Befolknings- och flyktingfrågor	12
10. Jordbruksfrågor	14
Bilaga: Förteckning över församlingens beslut	15

1. Allmänt om församlingens arbete

Europarådets parlamentariska församlings 39:e session var stadgeenligt fördelad på tre delsessioner. Den tredje delsessionen suspenderades emellertid efter tredje mötesdagen efter beslut av församlingen som en protest mot den franska regeringens visumpolitik. Delsessionerna ägde rum under tiden den 4–8 maj 1987, den 1–8 oktober 1987 och den 25–27 januari 1988. Dessa plenarmöten hölls i Strasbourg.

Församlingens s.k. minisession hölls i Lausanne den 29 juni–2 juli 1987.

Härutöver organiserade församlingen tillsammans med Europaparlamentet i EG och parlamenten i Australien, Canada, Finland, Japan, Nya Zeeland och USA den andra Strasbourgkonferensen om parlamentarisk demokrati den 28–30 september 1987.

Den franske kristdemokratiske senatoren Louis Jung omvaldes vid majmötet till församlingspresident. I sitt tal till församlingen underströk Jung bl.a. behovet av Europarådet trots den utvidgade verksamheten inom Europaparlamentet i EG på områden utanför det rent ekonomiska samarbetet. Jung beklagade att Europa inte deltog aktivt i den pågående processen av närmande mellan öst och väst. Jung uttalade oro över ökande religiös fanatism i Europa och underströk behovet av att finna lösningar på den ekonomiska obalansen nord-syd i världen.

Oktobermötet inleddes med behandlingen av frågan om den franska visumpolitiken gentemot de medlemsländer i Europarådet som inte också är medlemmar i EG. Till grund för debatten låg en motion (dok. 5776) från Daniel Tarschys m. fl. att flytta församlingsmötena från Strasbourg till Luxembourg i protest mot det franska visumbeslutet och Frankrikes vägran att upphäva det. Efter ett ändringsförslag antog församlingen ett direktiv (nr. 433) som uppdrog åt församlingens byrå att överväga framtida mötesplatser om det franska visumkravet inte upphävdes, dock utelämnande det omedelbara hotet att flytta mötena till Luxembourg.

Januarimötet inleddes med församlingens beslut att suspendera mötet efter tre mötesdagar som en protest mot den franska visumpolitiken. Församlingen debatterade en motion (dok. 5841) i frågan som framlades av församlingspresidenten på byråns vägnar. Motionen antogs med 125 röster mot 5 och innebar att januarimötet med stöd av ett direktiv (nr. 435) avkortades med två dagar. Församlingens beslut innebar också att byrån och presidenten instruerades kontakta ministerkommittén om möjligheten att hålla församlingsmöten utanför Strasbourg. Byrån uttalade sedermera att församlingens utskottsmöten t.v. borde hållas utanför franskt territorium förutsatt att val av mötesort inte förorsakade Europarådet extra kostnader.

Under januarimötet framlade Stig Alemyr m.fl. en motion (dok. 5851) om ändring av artikel 33 i Europarådets stadga syftande till att församlingen ensam och utan hörande av ministerkommittén skulle få besluta om församlingsmöten utanför Strasbourg.

Vid oktobermötet debatterades en rapport rörande arbetet inom frihandelsorganisationen EFTA. I samband med denna debatt höll utrikeshandelsminister Anita Gradin ett anförande i egenskap av ordförande i EFTA:s ministerråd vid denna tidpunkt. Anita Gradin framhöll i sitt anförande att den s.k. Luxembourgdeklarationen innebar nya utmaningar, och tillskapandet av ett dynamiskt europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) skulle ytterligare öka Europarådets betydelse genom att fungera som en förbindelselänk mellan EFTA och EG. Målet var att skapa en effektiv europeisk hemmamarknad som skulle tävla med USA och Japan.

Huvudämnet vid januarimötet var debatten i samband med den europeiska kampanjen om nord-syd-beroende och solidaritet. Kampanjen organiserades av Europarådet i samarbete med EG. Församlingen debatterade ämnet i två dagar, och det inleddes med ett anförande av kampanjens hedersordförande, Spaniens kung Juan Carlos I. Samtliga talare i debatten uttryckte sitt stöd för kampanjen och sin vilja att söka minska problemen för utvecklingsländerna. Det förelåg rapporter från flera utskott. Anita Persson presenterade en rapport från utskottet för befolknings- och flyktingfrågor rörande befolkningsomflyttningar i tredje världen – ett globalt problem, se även p. 4 och 9.

2. Den svenska representationen

Till den 39:e sessionen anmälde riksdagen följande valda ombud och suppleanter i församlingen och dess organ.

Ombud

Stig Alemyr (s), delegationens ordförande
Anders Björck (m), delegationens vice ordförande
Lennart Pettersson (s)
Kurt Hugosson (s) till den 1 september 1987
Daniel Tarschys (fp)
Olof Johansson (c)
Doris Håvik (s) från den 1 september 1987

Suppleanter

Doris Håvik (s) till den 1 september 1987
Margaretha af Ugglas (m)
Anita Persson (s)
Lars Gustafsson (s)
Kerstin Ekman (fp)
Britta Hammarbacken (c)
Stig Gustafsson (s) från den 1 september 1987

Ombuden och suppleanterna är fördelade på församlingens 14 utskott, vilka sammanträder i samband med församlingens plenarmöten och även mellan dessa. I utskotten bereds ärenden som församlingen har att besluta om. På grundval av utskottens betänkanden och förslag antar församlingen rekommendationer till ministerkommittén, resolutioner, yttranden och direktiv. Ett av utskotten, kallat det ständiga utskottet, har fullmakt att besluta på församlingens vägnar under tider då församlingen inte sammanträder i plenum.

De svenska ombuden och suppleanterna har under verksamhetsperioden varit fördelade på församlingens utskott på följande sätt: (Namnen inom parentes anger innehavare av utskottsplats under perioden 1 september 1987 – 1 maj 1988.)

Redog. 1988/89:12

	<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ständiga utskottet	Alemyr Tarschys	Pettersson Björck
Politiska utskottet	Alemyr Björck	Pettersson Tarschys
Utskottet för ekonomi och utveckling	Pettersson af Ugglas	Hugosson (Håvik) Björck
Social- och hälsovårdsutskottet	Håvik Tarschys	Hugosson (Persson) Hammarbacken
Juridiska utskottet	Hugosson (Stig Gustafsson) Ekman	Håvik af Ugglas
Kultur- och utbildningsutskottet	Lars Gustafsson Hammarbacken	Alemyr (Pettersson) Johansson
Utskottet för vetenskap och teknologi	Pettersson Johansson	Lars Gustafsson Ekman
Utskottet för regionplanering och kommunala frågor	Alemyr Johansson	Pettersson (Stig Gustafsson) Ekman
Utskottet för befolknings- och flyktingfrågor	Persson Ekman	Håvik (Stig Gustafsson) Johansson
Utskottet för procedurfrågor	Håvik (Stig Gustafsson)	af Ugglas
Jordbruksutskottet	Hammarbacken	Persson
Utskottet för förbindelser med europeiska icke-medlemsländer	Hugosson (Håvik)	Tarschys
Utskottet för förbindelser med de nationella parlamenten och allmänheten	Björck	Lars Gustafsson
Budgetutskottet	Persson	Hammarbacken

Vid majmötet valdes Kerstin Ekman till vice ordförande i juridiska utskottet.

Flertalet utskott har tillsatt underutskott, vilka i många fall är tämligen

permanenta år från år, medan andra kan utses med anledning av en särskild fråga. Följande svenska ledamöter har under verksamhetsperioden eller del av den varit ledamöter och suppleanter av sådana underutskott:

Stig Alemyr av politiska utskottets underutskott för läget i Mellanöstern samt suppleant för den norske ledamoten Harald Lied av underutskottet för förbindelser med USA. Lennart Pettersson med Anders Björck som suppleant av ekonomiska utskottets underutskott för förbindelser med internationella organisationer. Doris Håvik av socialutskottets underutskott för den europeiska sociala stadgan med Daniel Tarschys som suppleant av dess underutskott för sysselsättning, Britta Hammarbacken av dess underutskott för bioetiska frågor, Daniel Tarschys med Doris Håvik som suppleant av dess underutskott för kampen mot narkotika. Kurt Hugosson med Kerstin Ekman som suppleant resp. Kerstin Ekman med Stig Gustafsson som suppleant av juridiska utskottets underutskott för mänskliga rättigheter, Kerstin Ekman med Kurt Hugosson som suppleant resp. Stig Gustafsson med Kerstin Ekman som suppleant av dess underutskott för strafflagstiftning, kriminologi och terrorism, Doris Håvik av dess underutskott för narkotika. Britta Hammarbacken med Lennart Pettersson som suppleant av kulturutskottets underutskott för det europeiska arkitektur- och konstlivet, Lars Gustafsson av dess underutskott för universitetsfrågor. Olof Johansson av vetenskapsutskottets underutskott för rymdfrågor, informationsteknologi och teleförbindelser, Lennart Pettersson av dess underutskott för energifrågor. Stig Alemyr med Olof Johansson som suppleant av regionalutskottets underutskott för Europapriset, Olof Johansson av dess underutskott för naturskydd (miljövård) samt med Stig Alemyr som suppleant av dels dess underutskott för regionplanering, dels dess underutskott för kommunala och regionala myndigheter. Kerstin Ekman av befolkningsutskottets underutskott för migration, Anita Persson av dess underutskott för flyktingar. Britta Hammarbacken av jordbruksutskottets underutskott för förbindelser med FAO och WFP, Anita Persson av budgetutskottets underutskott för den europeiska civilförvaltningen.

3. Politiska frågor och frågor som berör europeiska icke-medlemsländer

Församlingens 39:e session inleddes med att församlingen granskade rapporten från utskottet för procedurfrågor om de ifrågasatta *cypriotiska och turkiska fullmakterna* (dok. 5729). Rapportören Lorenzo Gianotti (italiensk kommunist) förklarade att även om den cypriotiska delegationen inte omfattade representanter från den turkiska befolkningsdelen hade utskottet beslutat att den cypriotiska fullmakten inte skulle avvisas, eftersom församlingen hade accepterat den cypriotiska representationen vid tidigare möten. I fråga om den turkiska delegationen rekommenderade utskottet, trots motargument, även godkännande av dess fullmakter. Efter debatt i församlingen antogs utskottets rekommendationer, och fullmakterna för de båda delegationerna godkändes.

På agendan för majmötet stod *öst-väst-förbindelserna* som debatterades av församlingen utan att en sluttext antogs. Ett stort antal talare deltog i debatten och återkom till den positiva utvecklingen i Sovjetunionen och av

förbindelserna mellan Sovjetunionen och USA. Flera talare underströk vikten av att Europarådet i detta sammanhang koncentrerade sina ansträngningar på mänskliga rättigheter, kultur och utbildning över gränserna.

Vid majmötet debatterades även *Egyptens roll i Mellanöstern* mot bakgrund av en rapport (dok. 5712) från politiska utskottet i denna fråga. Utskottets rapportör Miguel Angel Martinez (spansk socialist) uppmanade regeringarna i Europarådets medlemsländer att stödja en internationell fredskonferens om Mellanöstern i FN:s regi och att bistå Internationella valutafonden i att minska Egyptens ökande skuldproblem. Församlingen antog efter debatt, vari även två egyptiska representanter deltog, resolutionen (nr. 877) och rekommendationen (nr. 1057) i politiska utskottets rapport.

Under majmötet avgav *Turkiets utrikesminister Vahit Halefoglu* i egenkap av ministerkommitténs ordförande sedvanlig redogörelse inför församlingen om verksamheten (dok. 5726). Halefoglu framhöll inledningsvis att det sedan hans senaste redogörelse i januari 1987 kunde noteras en positiv utveckling. Arbetet att utveckla samarbetet mellan Europarådet och den Europeiska gemenskapen – EG – hade fortsatt bl.a. i form av samarbetsprojekten Europeiska film- och televisionsåret och nord-syd-beroendet. I fråga om uppföljningen av den s.k. Colomborapporten (dok. 5668), som framlades i januari 1987 och behandlade formerna för det framtida europeiska samarbetet och Europarådets förhållande till EG, framhöll Halefoglu ministerkommitténs intresse för att prioritera frågor som rörde familjen, utbildning och praktik för ungdomar.

Halefoglu avslutade på sedvanligt sätt med ett avsnitt avseende sitt eget land, Turkiet. Han underströk att regeringen arbetade hårt för att befästa demokratin i landet. Ansökan om turkiskt medlemskap i EG skulle ses som ett steg i denna riktning. Halefoglu besvarade frågor från församlingens medlemmar rörande mänskliga rättigheter, fackföreningar och demokrati i Turkiet liksom läget i Cypern. Han bekräftade här den turkiska regeringens åtagande om framsteg i dessa frågor.

Under oktobermötet avgav *Lichtensteins regeringschef Hans Brunhart* i egenkap av ministerkommitténs ordförande vid denna tidpunkt motsvarande redogörelse inför församlingen om verksamheten (dok. 5775). Brunhart besvarade bl.a. en fråga om Raoul Wallenberg. Församlingsmedlemmen Mervyn Taylor (irländsk socialist) frågade om ministerkommittén mot bakgrund av "glasnost" i Sovjetunionen var beredd att agera för att söka få klarhet i Wallenbergs öde. I sitt svar erinrade Brunhart om att ministerkommittén redan vid tidigare tillfällen agerat i frågan. Det fanns emellertid alternativa kanaler, särskilt i ESK-processen, som sannolikt var lämpligaste formen för fortsatt agerande.

Oktobermötet debatterade en rapport om *konferensen om säkerhet och samarbete i Europa – ESK* (dok. 5779) från politiska utskottet. Rapportören Harold Lied (norsk konservativ) erinrade om att Europarådet i mars 1987 hade accepterats som samtalspartner i Wien av alla deltagande ESK-stater. Församlingen borde bygga vidare på detta och säkerställa att full vikt gavs MR-frågor i ESK-processen.

I den efterföljande debatten kom utvecklingen i Sovjetunionen och betydelsen av "glasnost" att ges stort utrymme. Församlingen antog därefter

en resolution (nr. 886) vari församlingen välkomnade framsteg mot en reduktion av obalansen av konventionella vapen i Europa och uttalade att "glasnost" beredde vägen för att hålla en konferens i Moskva rörande den mänskliga aspekten av ESK-processen.

Vid oktobermötet debatterade församlingen även en rapport om *politiskt samarbete mellan Europa och Afrika* (dok. 5780) som presenterades av politiska utskottets rapportör Jean-Marie Caro (fransk konservativ). Rapportören underströk att rapporten avsåg utveckla de framtida förbindelserna mellan Europa och Afrika. Rapporten berörde förbindelserna nord-syd och öst-väst samt området mänskliga rättigheter. Församlingen antog en rekommendation (nr. 1062) som uttryckte oro för den mycket allvarliga ekonomiska situationen och matvaruförsörjningen. Församlingen rekommenderade ministerkommittén att definiera riktlinjerna för ett politiskt samarbete mellan de båda kontinenterna. Slutligen antog församlingen ett direktiv (nr. 434) som uppdrog åt byrån att organisera ett möte med en afrikansk parlamentarisk delegation i syfte att främja genomförandet av församlingens ovannämnda rekommendation.

4. Ekonomiska frågor

Under oktobermötet höll församlingen sin årliga debatt om *OECD* mot bakgrund av rapporten om *OECD:s verksamhet 1986* (dok. 5770) och ekonomiska utskottets rapport (dok. 5771) av rapportören Charles Goerens (luxemburgsk liberal). Under debatten höll även *OECD:s* generalsekreterare Jean-Claude Paye ett anförande.

Församlingen antog en resolution (nr. 884) och en rekommendation (nr. 1061) som föreslog att ministerkommittén garanterar nödvändiga resurser för närmare kontakt mellan Europarådet och *OECD*-länderna inom områdena utbildning och kultur. I resolutionen uppmanades *OECD*-länderna att vidta åtgärder för att stabilisera växelkurserna och sänka räntorna samt på jordbrukets område söka undvika att av inrikespolitiska skäl störa den internationella marknaden genom exportsubsidier.

Församlingen debatterade under oktobermötet även en rapport från ekonomiska utskottet om *EFTA:s verksamhet* (dok. 5774) som svar på årsrapporterna för 1985 (dok. 5577) och 1986 (dok. 5773). Rapportören Sigbjørn Johnsen (norsk socialdemokrat) framhöll att det nu var en utmaning för EFTA att följa upp Luxembourg-deklarationen från 1984 om tillskapan- de av ett dynamiskt europeiskt ekonomiskt samarbetsområde – EES. Detta var ett gemensamt mål för EFTA och EG även om målsättningen inom EG gick längre än EES.

Den efterföljande debatten avbröts för ett anförande av den svenska utrikeshandelsministern Anita Gradin i egenskap av ordförande i EFTA:s råd vid denna tidpunkt. Gradin underströk att utvecklingen av EES skulle öka betydelsen av Europarådet genom att fungera som en brobyggare mellan EFTA och EG. Målsättningen var att skapa en effektiv europeisk hemmarknad som kunde tävla med USA och Japan. Västeuropeiskt samarbete krävde inte bara fria rörelser av varor, tjänster och kapital utan även av människor. I detta sammanhang framhöll Gradin att hon var ytterst oroad av det franska visumkravet gentemot medborgare i vissa europeiska länder.

I ett inlägg framhöll Lennart Pettersson bl.a. den stora betydelsen av fortsatt närmande mellan EFTA och EG mot bakgrund av EG:s beslut att skapa en inre marknad i Västeuropa 1992. Pettersson berörde även Europarådets roll i denna viktiga process.

Församlingen antog slutligen en rekommendation (nr. 1064) i vilken ministerkommittén uppmanades verka för att avskaffa icke-tariffära handelshinder och intensifiera samarbetet inom områdena forskning, utbildning och miljö.

Vid majmötet behandlade församlingen frågan om *höghastighetståg* i det europeiska järnvägsnätet med stöd av en rapport från ekonomiska utskottet (dok. 5714) och yttranden från miljöutskottet (dok. 5731) och utskottet för vetenskap och teknologi (dok. 5725). Rapportören Claude Dejardin (belgisk socialist) anförde att järnvägstransporter hade en betydande framtid, inte minst på grund av att transporternas påverkan på miljön var minimal samtidigt som de var mycket energisnåla och säkra. Ett integrerat system borde utvecklas genom Europa i vilket bil- och flygtransporter knöts till höghastighetståg. För att uppnå detta erfordrades omfattande samarbete i fråga om forskning, utveckling och finansiering av järnvägsnätet. Gränsöverskridande projekt hade redan initierats, och detta lovade gott för framtiden.

Församlingen antog en resolution (nr. 876) som bl.a. underströk vikten av ett fortsatt och utökat samarbete på detta område.

Huvudpunkten vid det förkortade januarimötet var debatten i samband med den *europeiska kampanjen om nord-syd-beroende och solidaritet* som genomfördes i samarbete med EG.

Församlingsdebatten pågick i två dagar och baserades på åtta rapporter från olika utskott. Spaniens kung Juan Carlos I höll ett anförande för församlingen i egenskap av hedersordförande för kampanjen.

Debatten inleddes med en presentation av huvudrapporten från utskottet för ekonomi och utveckling med titeln *Skuld, handel och utvecklingshjälp* (dok. 5826) av rapportörerna Uwe Holtz (västtysk socialdemokrat) och Harry Aarts (holländsk kristdemokrat). Efter en inledande beskrivning av problemen för utvecklingsländerna konstaterades att kampanjen var ett tillfälle att öka den allmänna medvetenheten om nords och syds gemensamma öde och behovet av en bättre anpassad och samordnad politik när det gällde hanteringen av globala frågor. Nord-syd-samarbetet var en politisk nödvändighet grundad på både rationella och moraliska skäl. Icke statliga organisationer skulle spela en viktig roll i kampanjen, och en särskild konferens i Madrid i juni 1988 skulle utarbeta ett aktionsprogram.

Samtliga talare i debatten uttalade sitt stöd för kampanjen och sin förpliktelse att söka minska utvecklingsländernas problem.

Anita Persson presenterade som rapportör för utskottet för befolknings- och flyktingfrågor en rapport rörande befolkningsomflyttningar i tredje världen – ett globalt problem (dok. 5825). I sin rapport underströk Persson den spektakulära befolkningsrevolutionen under 1900-talet och framhöll särskilt den svåra flyktingsituationen i världen och de krav som måste ställas på världens länder att uppfylla sina åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter.

Därutöver förelåg ytterligare sex rapporter: från utskottet för vetenskap

och teknologi (dok. 5837 av Harry Aarts, holländsk kristdemokrat), från utskottet för miljövård (dok. 5835 av Llibert Cuatrecasas, spansk kristdemokrat), från politiska utskottet (dok. 5831 av Miguel Angel Martinez, spansk socialist), från kultur- och utbildningsutskottet (dok. 5832 av Leni Fischer, västtysk kristdemokrat), från jordbruksutskottet (dok. 5819 av Inger Lise Gjörv, norsk socialdemokrat) och från jordbruksutskottets fiskekommitté (dok. 5821 av Lord Kinnoull, brittisk konservativ).

Församlingen antog slutligen tre resolutioner (nr. 889, 890 och 891) och en rekommendation (nr. 1069).

Vid församlingens minisession i Lausanne i juni-juli 1987 framlade utskottet för ekonomi och utveckling en rapport om *flygsäkerhet* (dok. 5752) som presenterades av rapportören Anders Björck. Rapporten behandlade dels åtgärder mot terrorism, dels åtgärder på det flygtekniska området. Rapportören framhöll vikten av att medlemsländerna stödde och genomförde de nya regler och åtgärdsprogram som antagits i de internationella samarbetsorgan som fanns på flygtrafikens område. Europarådet borde spela en ledande roll på detta område mot bakgrund av Europarådets traditionella arbete för individens skydd.

På församlingens vägnar antog ständiga utskottet en resolution om flygsäkerhet (nr. 879).

5. Sociala frågor–hälsovård

På agendan under majmötet stod ämnet *sociala sammanhang – social cohesion*.

Inför debatten presenterade generalsekreteraren Marcelino Oreja en rapport i ämnet (dok. 5710) som analyserade de vägar på vilka sociala sammanhang utmanades genom arbetslöshet och fattigdom, narkotika, våld och terrorism, rasism och främlingshat med särskild hänvisning till flyktingar och in/utvandrare. Oreja underströk vikten av de två huvudprinciperna frihet och solidaritet i samhällsarbetet. Rapporten engagerade ett stort antal talare. Kerstin Ekman talade på den liberala gruppens vägnar och erinrade församlingen om den tragedi som alkoholmissbruk kunde innebära för familjer och hänvisade även till sjukdomen AIDS och dess påverkan på de sociala sammanhang som var föremål för dagens debatt.

Vid oktobermötet behandlade församlingen en rapport från social- och hälsovårdsutskottet om *kärnkraftsolyckor* (dok. 5764). Rapportören Doris Morf (schweizisk socialdemokrat) sade inledningsvis att utskottet sökt undvika argument för och emot kärnkraft för att i stället inskränka sig till säkerhetsbedömningar. I rapporten efterlystes, mot bakgrund av olyckan i Tjernobyl, ett tillfälligt stopp för byggande av nya kärnkraftverk och stängning av verk som inte uppfyllde acceptabla säkerhetskrav. Debatten blev polariserad och tidvis kontroversiell, eftersom Tjernobylolyckan blev ett dominerande tema.

Yttrandena från utskottet för vetenskap och teknologi och miljöutskottet var negativa till rapportens krav på ett tillfälligt stopp för nya kärnkraftverk. I yttrandena hävdades att kärnkraften kunde kontrolleras om säkerhetsåtgärderna iakttogs. I ett yttrande från jordbruksutskottet rekommenderades en stegvis avveckling som ett långsiktigt mål.

Flera ändringsförslag framlades till rapportens utkast till rekommenda-

tion, dock antogs inget ändringsförslag som försvagade kravet på ett moratorium. Vid omröstningen på hela rekommendationen, som gjordes genom namnupprop, visade det sig emellertid att det inte fanns ett beslutsfälligt antal närvarande ledamöter varför omröstningen uppsköts till januarimötet.

Vid januarimötet återupptog församlingen behandlingen av rapporten om kärnkraftsolyckor och godkände slutligen rekommendationen (nr. 1068) med ändringsförslag. Rekommendationen, starkt påverkad av de fortsatta effekterna av Tjernobylyckan, föreslog ett moratorium för nykonstruktion av kärnkraftverk fram till dess internationella eller europeiska säkerhetskrav utarbetats. Verk som inte uppfyllde acceptabla krav borde stängas.

Härutöver antog församlingen en resolution (nr. 888) vari regeringarna i länder med kärnkraftverk föreslogs acceptera ett moratorium för nybyggnad och etablera ett större samarbete med det internationella atomenergiorganet – IAEA.

6. Juridiska frågor

Frågan om *handel med barn och andra former för utnyttjande av barn* behandlades av församlingen vid oktobermötet mot bakgrund av en rapport i ämnet från juridiska utskottet (dok. 5777). Rapportören Pieter Stoffelen (holländsk socialdemokrat) sade i sin presentation att barn stals, köptes och såldes för illegal adoption, prostitution och pornografi. Europa var omedvetet om situationen och mycket litet gjordes för att motarbeta denna handel. Det rörde sig inte endast om sexuellt utan även om ekonomiskt utnyttjande.

Talarna i debatten var eniga om att ämnet var känsloladdat och beklämmande och efterlyste en kombination av förebyggande åtgärder, internationellt samarbete, lagändringar och, framför allt, ändringar i praxis. Samhället framstod som sjukt på denna punkt, och frågan borde behandlas i medlemsländernas parlament.

Församlingen antog en rekommendation (nr. 1065) i vilken föreslogs ratificering av konventioner om missbruk av barn, förbättring av inspektioner av barnarbete och främjande av en allmän informationskampanj rörande försäljning och handel med barn.

7. Kulturoch utbildning

Vid oktobermötet framlade utskottet för kultur och utbildning en rapport om det *judiska bidraget till europeisk kultur* (dok. 5778). Rapportören Miguel Angel Martinez (spansk socialist) framhöll syftet att fastställa betydelsen av det judiska bidraget till europeisk kultur. Rapporten sökte samla tillgänglig kunskap i ämnet bl.a. mot bakgrund av ett Europarådssymposium i Toledo, Spanien, om judisk och europeisk kultur. Församlingen antog en resolution (nr. 885) som erkände det bidrag som lämnats av judarna till Europas historiska och kulturella utveckling och uttryckte förhoppningen att symposier i ämnet skulle bli basen för att skapa ett europeiskt institut på detta område.

Slutdebatten vid oktobermötet ägnades åt en rapport från utskottet för kultur och utbildning om *kulturella aspekter på audiovisuella media i Europa*

(dok. 5782). Rapportören Doris Morf (schweizisk socialist) framhöll att det i en framtid med gränsöverskridande sändningar skulle vara en betydande fördel att involvera grannländerna i planeringen av TV-program. I yttrandet från juridiska utskottet (dok. 5800) sades att utskottet var intresserat av det pågående arbetet att skapa ett bindande juridiskt instrument rörande gränsöverskridande sändningar och uppmanade ministerkommittén att överlämna konventionsutkastet till församlingen så snart det förelåg.

I debatten uttalade flera talare önskemål om särskilt skydd för mindre språk, som t.ex. portugisiska och grekiska, som i detta sammanhang kunde hotas av de stora internationella språken. Strävan måste vara att inte förlora europeisk kulturell identitet.

Församlingen antog en rekommendation (nr. 1067) i vilken ministerkommittén uppmanades avsluta ett bindande juridiskt instrument med grundläggande regler för gränsöverskridande sändningar av både offentliga och privata organ. Därutöver antog församlingen en resolution (nr. 887) rörande arbetet inom kommittén för det Europeiska film- och TV-året.

8. Vetenskap, teknologi, miljö, kommunala myndigheter

Vid majmötet behandlade församlingen en rapport från utskottet för vetenskap och teknologi med titeln *Parlamentarisk utvärdering av vetenskapliga och teknologiska alternativ i Europa* (dok. 5717) med Philippe Bassinet (fransk socialist) som rapportör. Regeringarna uppmanades erkänna den viktiga roll som de parlamentariska församlingarna spelade i fråga om att reflektera allmänna opinionen när det gällde vetenskaplig och teknologisk utveckling. Rapportören underströk den snabba utvecklingen av nya upptäckter och framhöll att det var väsentligt att människorna inte fördes in i framtiden med bristande kunskaper. Parlamentets roll var viktig i detta sammanhang.

Församlingen antog en rekommendation i frågan (nr. 1055).

Rapportören Philippe Bassinet (fransk socialist) presenterade även vid oktobermötet en rapport om *europeiskt vetenskapligt och teknologiskt samarbete* (dok. 5784). I rapporten konstaterades att framsteg hade gjorts mot upprättande av ett mer integrerat vetenskapligt samhälle vilket visades av EUREKA-programmet. I rapporten efterlyste utskottet för vetenskap och teknologi en bättre koordination på det vetenskapliga fältet, upprättande av en europeisk vetenskapsakademi och en strävan att undvika en skadlig tillväxt av nya forskningsorganisationer. Målsättningen för regeringarna i Europa borde vara att söka undvika osund tävlan och dubblerad forskning till fördel för ett utökat samarbete.

Församlingen antog en rekommendation (nr. 1063) som uppmanade till ett utökat samarbete över gränserna på forskningens område.

9. Befolknings- och flyktingfrågor

Vid majmötet debatterade församlingen en rapport från utskottet för befolknings- och flyktingfrågor med titeln *Nationella flyktingar och saknade personer i Cypern* (dok. 5716). Rapportören Andreas Müller (schweizisk oberoende) förklarade att rapporten snarare behandlade humanitära än

politiska frågor. Utskottets uppgift var att studera resultaten av de program som drevs av den europeiska bosättningsfonden. Flertalet talare i debatten framhöll att parterna i den cypriotiska konflikten måste uppnå ett politiskt närmande innan framsteg i frågan om flyktingar och saknade personer kunde göras. De olika uppfattningarna mellan de turkiska och grekiska delegaterna framstod klart. Grekerna hänvisade till den turkiska invasionen och flyktingarnas mänskliga tragedi, medan turkarna hävdade att deras invasion hade genomförts på grund av förföljelse av den turk-cypriotiska befolkningsdelen och att den cypriotiska verkligheten i dag var att ön bestod av en turk-cypriotisk stat och en grek-cypriotisk stat.

Efter debatten antog församlingen en rekommendation (nr. 1056) som bl.a. uppmanade ministerkommittén att fortsätta ansträngningarna att säkerställa repatriering och integrering av flyktingar med ekonomisk kompensation, undersöka de saknade personernas öde, söka återställa förtroendet mellan de två samhällena och främja ekonomiskt samarbete.

Vid majmötet behandlade församlingen även en rapport om *flyktingar i Latinamerika* (dok. 5718). Vid samma tillfälle behandlades även tre informationsrapporter utarbetade av utskottet för befolknings- och flyktingfrågor: flyktingar i Sydamerika (dok. 5719), europeisk migration (dok. 5720) och flyktingsituationen i Centralamerika, Chile och Paraguay (dok. 5721).

Huvudrapportören Andreas Müller (schweizisk oberoende) presenterade förslagen till rekommendation som bestod av fyra delar ägnade europeiska invandrare i Latinamerika, migration inom Latinamerika, flyktingar inom Latinamerika och latinamerikanska invandrare och flyktingar i Europa.

Huvudrapportören framhöll att Spaniens mer aktiva deltagande i europeiska frågor även inneburit större intresse för Latinamerika i europeiska fora, särskilt i fråga om mänskliga rättigheter. Samtidigt hade ankomsten av förföljda personer som sökte asyl i Europa blivit ett ökande problem.

Den rekommendation (nr. 1058) som antogs av församlingen uppmanade ministerkommittén att bl.a. noggrant undersöka flyktingarnas sociala problem, medborgarskapsfrågor och möjligheter att återvända till sina hemländer.

Det *sociala skyddet av migrerande arbetare* behandlades av oktobermötet mot bakgrund av en rapport i ämnet (dok. 5783) av rapportören Adela Pla (spansk socialist).

Rapporten behandlade huvudsakligen socialförsäkringsfrågor och behovet av att underlätta överföringar av socialförsäkringsbidrag mellan länder. Rapportören framförde förhoppningen att rapporten skulle bidra till att förbättra förhållandena för migrerande arbetare som var bland de minst privilegierade medlemmarna i det europeiska samhället.

Församlingen antog en rekommendation (nr. 1066) som uppmanade ministerkommittén att harmonisera socialförsäkringssystemen i medlemsländerna och att garantera ett antal minimiförmåner åt migrerande arbetare.

Som framgått under p. 4 framlades vid januarimötet i samband med debatten om den europeiska kampanjen om nord-syd-beroende och solidaritet en rapport från utskottet för befolknings- och flyktingfrågor om *befolkningens flyttningar i tredje världen – ett globalt problem* (dok. 5825) med

Anita Persson som rapportör. I rapporten underströk Persson den uppseendeväckande demografiska revolutionen under 1900-talet. Miljoner arbetslösa personer hade flyttat från landsbygden till städerna. Förföljelse, väpnade konflikter och brott mot mänskliga rättigheter fortsatte att tvinga folk bort från olika delar av världen, och antalet flyktingar hade ökat kraftigt. En större respekt för åtaganden på området för mänskliga rättigheter liksom socioekonomiska åtgärder skulle bidra till att förbättra situationen. Den bästa lösningen för flyktingar var frivilligrepatriering, men när det inte var en säker väg eller möjligt av andra skäl borde andra lösningar sökas.

10. Jordbruksfrågor

Enligt agendan vid januarimötet skulle församlingen debattera *jordbruk på deltid – del av jordbrukets framtid* mot bakgrund av en rapport (dok. 5820) av jordbruksutskottets rapportör Britta Hammarbacken. På grund av den tidigare omnämnda suspensionen av januarimötet med två dagar kunde denna debatt inte genomföras. Behandlingen av rapporten uppsköts till församlingens minisession i Grekland i juni 1988, då rapporten togs upp i ständiga utskottet.

Som framgått under p. 4 framlades i samband med debatten om den europeiska kampanjen om nord-syd-beroende och solidaritet två rapporter från jordbruksutskottet. Det var dels *afrikansk födoämnespolitik* (dok. 5819) av rapportören Inger Lise Gjørvi (norsk socialdemokrat), dels *fiskepotentialen i utvecklingsländerna* (dok. 5821) av Lord Kinnoull (brittisk konservativ).

Rapportören Inger Lise Gjørvi framhöll att den afrikanska befolkningen ökade med 3 % per år, medan jordbruksproduktionen endast ökade med 1,7 % per år. I området söder om Sahara var läget och framtidsutsikterna ytterst dåliga. Det internationella samfundet borde låta Afrika inta första plats för sitt solidariska hjälparbete. Eftersom kvinnorna i Afrika producerade 80 % av Afrikas matproduktion borde ökad hjälp till afrikanskt jordbruk riktas till kvinnorna.

Rapportören Lord Kinnoull framhöll att fiskepotentialen i utvecklingsländerna var en gömd resurs. Fisk kunde förse tredje världens länder med värdefullt protein om deras fiskeindustrier gavs utbildning, utrustning och kunskap att utnyttja denna naturresurs. Detta område var i dag mycket eftersatt.

De två rapportörernas förslag till resolutioner på resp. område antogs av församlingen (nr. 890 och 891).

- 1053 * om hotet mot jordbruket genom imiterade matvaror
- 1054 * om verksamheten inom den mellanstatliga kommittén för migration (ICM)
- 1055 om parlamentarisk utvärdering av vetenskapliga och teknologiska alternativ i Europa
- 1056 om nationella flyktingar och saknade personer i Cypern
- 1057 om Egyptens roll i Mellanöstern i dag
- 1058 om migrationsströmmar i Latinamerika
- 1059 * om kulturens ekonomiska villkor
- 1060 * om skyddet av skogar
- 1061 om samarbetet mellan OECD och Europarådet på kulturens och utbildningens område
- 1062 om politiskt samarbete mellan Europa och Afrika
- 1063 om europeiskt vetenskapligt och teknologiskt samarbete
- 1064 om EFTA:s verksamhet
- 1065 om handel med och utnyttjande av barn
- 1066 om skydd av migrerande arbetare och deras familjer
- 1067 om den kulturella aspekten av radio/TV-sändningar i Europa
- 1068 om kärnkraftsolyckor
- 1069 om utbildning rörande förhållandet till utvecklingsländerna

Resolutioner

- 875 * om Europa – några praktiska steg
- 876 om ett europeiskt höghastighetstågnät
- 877 om Egyptens roll i Mellanöstern i dag
- 878 * om den europeiska nord-syd-kampanjen
- 879 * om flygsäkerhet
- 880 * om artikel 57 i den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter
- 881 * om internationella Röda kors-kommitténs (ICRC) verksamhet
- 882 * om jaktens betydelse för Europas lantområden
- 883 * om församlingsdebatter i löpande frågor
- 884 om OECD:s rapport
- 885 om det judiska bidraget till Europas kultur
- 886 om den europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen
- 887 om europeiska film- och TV-året
- 888 om kärnkraftsolyckor
- 889 om nord-syd-beroende och solidaritet
- 890 om afrikansk livsmedelspolitik och utvecklingshjälp
- 891 om fiskepotentialen i utvecklingsländerna

Direktiv

Redog. 1988/89:12

Bilaga

- 433 om sammanträdesort för församlingen och utskotten
- 434 om politiskt samarbete mellan Europa och Afrika
- 435 om avslutande av sessionen
- 436 om legala aspekter på kärnkraftsolyckor

Yttranden

- 133 * om utkast till europeisk konvention till skydd mot tortyr
- 134 * om den europeiska ständiga konferensen om lokala och regionala myndigheter
- 135 om församlingens programbudget 1988
- 136 om Europarådets räkenskaper åren 1985, 1987 och 1988

* Antagna av ständiga utskottet